

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора ПВНЗ

«Київський медичний університет»

Б.Б. Івнєв

2018 року

ПРОГРАМА

**фахових вступних випробувань для осіб,
які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста
за напрямом підготовки фахівців 1201 «Медицина»
і вступають для продовження навчання
для здобуття ступеня магістра
за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація»**

Розглянуто і затверджено
на засіданні Вченої ради КМУ

27 березня 2018 р.
протокол № 7

Київ 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму складено відповідно до проектів освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми Державного стандарту вищої освіти України на базі програм для вищих медичних навчальних закладів I–II рівнів акредитації за напрямом підготовки 1201 «Медицина», затверджених Центральним методичним кабінетом підготовки молодших спеціалістів МОЗ України; Департаментом кадрової політики, освіти і науки МОЗ України.

Програмою фахових вступних випробувань передбачено проведення фахового вступного випробування - тестування з дисциплін:

- анатомія людини;
- фармакологія;

Вибір дисциплін відповідає вимогам атестаційного контролю теоретичних знань студентів-випускників вищих медичних навчальних закладів I–II рівнів акредитації за напрямом підготовки 1201 «Медицина».

АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ

Вступ до анатомії

1. Предмет та зміст анатомії. Сучасні напрями розвитку анатомії. Методи дослідження в анатомії.
2. Стислі відомості з історії анатомії. (Гіппократ, Гален, Леонардо да Вінчі, Гарвей, Везалій). Анатомічна школа Імператорського університету святого Володимира: М.І.Козлов, О.П.Вальтер, В.О.Бец, М.А.Тихомиров, Ф.А. Стефаніс: їх вклад в розвиток анатомії.
3. Розвиток анатомії на Україні. Київська анатомічна школа.
4. Початкові стадії ембріогенезу людини. Вчення про зародкові листки. Похідні кожного зародкового листка.

Анатомія опорно-рухового апарату. Анатомія кісток скелета.

З'єднання кісток скелета.

1. Визначення скелета; основні функції скелета.
2. Кістка як орган. Класифікація кісток. Основні етапи розвитку кісток.
3. Хребтовий стовп в цілому. Відділи хребтового стовпа.
4. Грудна клітка в цілому.
5. Відділи черепа. Мозковий та лицевий череп: частини, кістки, що їх утворюють.
6. Частини і будова трубчастих кісток.
7. Скелет верхньої кінцівки. З'єднання кісток верхньої кінцівки.
8. Скелет нижньої кінцівки. З'єднання кісток нижньої кінцівки.
9. Анатомічна класифікація суглобів: прості та складні суглоби, комплексні, комбіновані, визначення і приклади. Назвати головні осі і рухи, які здійснюються в суглобі навколо цих осей.
10. Класифікація з'єднання кісток черепа. Вікові особливості з'єднання кісток черепа.

Міологія

1. М'яз, як орган: визначення, допоміжні апарати м'язів. Класифікація м'язів за формою, положенням, напрямком волокон, відношенням до суглобів та функцій.
2. Біомеханіка м'язів, їх дія на суглоби, поняття про початок і прикріплення м'язів.
3. М'язи спини та грудної клітки: топографічна та ембріологічна класифікація, функції.
4. М'язи живота: топографічна класифікація, функції. Біла лінія живота.
5. М'язи голови та шиї: класифікація, будова функції;
6. М'язи верхньої кінцівки: топографічна класифікація, будова, функції.
7. М'язи нижньої кінцівки: топографічна класифікація, будова, функції.

Спланхнологія. Центральна нервова система і органи чуття. Анатомія травної системи.

1. Системи внутрішніх органів: визначення, назвати органи, які утворюють ці системи, дати загальну характеристику функцій цих систем. Класифікація внутрішніх органів.
2. Загальний план будови трубчастих органів. Органоспецифічні риси будови слизової, м'язової та зовнішньої оболонки трубчастих органів.

3. Ротова порожнина, її відділи. Язик: частини, будова. м'язи язика, особливості слизової оболонки язика, функції язика. Ротові залози: класифікація.
4. Зуби: частини зуба, тканини зуба. формула, характеристика видів зубів.
5. Глотка: топографія, частини, їх сполучення; лімфатичне кільце глотки, будова стінки.
6. Стравохід: частини, будова стінки, їх топографія.
7. Шлунок: будова стінки, топографія, частини.
8. Тонка та товста кишка: відділи, їх топографія, відношення до очеревини.
9. Печінка: будова; топографія, утворення і шляхи відтоку жовчі.
10. Підшлункова залоза: частини, їх топографія (скелетопотія, синтопія), відношення до очеревини.

Анатомія дихальної системи

1. Які органи належать до дихальної системи.
2. Особливості будови стінки трубчастих органів дихальної системи.
3. Носова порожнина: частини, їх будова та сполучення. Приносіві пазухи.
4. Гортань: топографія (голотопія, скелетопотія, синтопія).
5. Трахея: і бронхи: будова стінки.
6. Легені: топографія, частки, часточки; їх будова. Бронхіальне та альвеолярне дерево.
7. Плевра: загальна характеристика, функції; плевральна порожнина, її заутки.
8. Середостіння: визначення, класифікація, органи середостіння.

Анатомія сечової системи

1. Які органи належать до сечової системи, їх функції.
2. Нирки: зовнішня будова; топографія, оболонки нирки, кровоносна система нирки, структурно-функціональна одиниця нирки, її складові частини. Етапи розвитку нирки. Шляхи виведення сечі.
3. Сечовід: частини, топографія, будова стінки, звуження.
4. Сечовий міхур: частини, будова стінки, відношення до очеревини, топографія.

Анатомія статевих систем

1. Органи жіночої статевої системи: топографічна класифікація.
2. Яєчник: топографія, зв'язки, будова, функції.
3. Матка, маткові труби: частини, будова стінки, топографія, положення матки.
4. Зовнішні жіночі статеві органи: топографія, будова.
5. Молочні залози: топографія, будова: описати і продемонструвати на препаратах.
6. Чоловічі статеві органи: класифікація.

Анатомія органів імунної та ендокринної систем

1. Первинні лімфатичні (лімфоїдні) органи (центральні органи імунної системи): кістковий мозок, загруднинна залоза (тимус). Розвиток, топографія, загальні закономірності будови, функції, вікові особливості.
2. Вторинні лімфатичні (лімфоїдні) органи (периферійні органи імунної системи): загальні закономірності будови, функції.
3. Загальні закономірності будови ендокринних залоз, ембріологічна класифікація.
4. Щитоподібна та прищитоподібні залози: будова, функції.

5. Надниркова залоза: топографія правої і лівої надниркових залоз (голотопія, скелетопотія, синтопія), будова, функції.

6. Гіпофіз, шишкоподібна залоза: будова, топографія, функції.

Анатомія спинного мозку

1. Нервова система: функції, класифікація.

2. Нейрон: визначення, частини нейрона, класифікація нейронів, їх будова, топографія, функції. Будова простої і складної рефлекторної дуги.

3. Сіра та біла речовина центральної нервової системи: будова, функції.

4. Спинний мозок: частини спинного мозку та їх сегменти, топографія.

Центральний канал.

5. Спинномозковий нерв: утворення, топографія, гілки; відповідність сегментам спинного мозку.

Анатомія головного мозку

1. Розвиток головного мозку: джерела; стадії мозкових пухирів. Аномалії розвитку головного мозку.

2. Головний мозок: частини (анатомічна та ембріологічна класифікація).

3. Стовбур головного мозку: розвиток, частини, характеристика ядер черепних нервів.

4. Передній мозок: його похідні.

5. Будова кори півкуль великого мозку: рельєф (борозни та звивини) поверхонь, частки. Роботи В.О. Беца.

6. Оболони головного мозку. Міжоболонні простори. Відмінності між твердою оболонкою головного і спинного мозку.

7. Провідні шляхи ЦНС: визначення, класифікація.

Органи чуття

1. Орган нюху: будова, функції.

2. Орган смаку: будова, функції.

3. Орган зору: частини, топографія. Додаткові структури ока, назвати, їх функції. Провідні шляхи зорового аналізатора.

4. Вуха: його частини. Розвиток частин вуха в ембріогенезі, аномалії і варіанти розвитку. VIII пара черепних нервів. Провідні шляхи слухового аналізатору.

Анатомія серця

1. Серцево-судинна система: компоненти, функції.

2. Серце: зовнішня будова, камери серця, топографія, варіанти положення серця, джерела кровопостачання.

3. Серце: проекція серця на передню стінку грудної клітки, ділянки аускультативні клапанів серця.

4. Велике та мале кола кровообігу. Роботи Гарвея і їхнє значення.

5. Кровообіг плода.

Судини голови та шиї

1. Аорта: частини, їх топографія. Роботи М.А.Тихомирова.

2. Гілки дуги аорти: топографія, ділянки кровопостачання.

3. Артеріальне коло мозку: топографія, утворення, функціональне значення.

4. Верхня порожниста вена: утворення, топографія, корені, притоки.

5. Грудна протока: корені, топографія, притоки, місце впадіння у венозну систему.

Судини та нерви тулуба

1. Загальна анатомія артерій: анатомічна класифікація; класифікація за будовою стінки артерій; функції різних груп артерій. Закономірності розподілу артерій в організмі людини.

2. Гемомікроциркуляторне русло: ланки її функціональна характеристика. Роботи кафедри анатомії людини Національного медичного університету імені О.О.Богомольця.

3. Низхідна частина аорти: топографія, гілки, ділянки кровопостачання.

4. Загальна анатомія вен: анатомічна класифікація; класифікація за будовою стінки артерій; функції різних груп вен.

5. Закономірності розподілу вен в організмі людини. Корені і притоки вен: визначення.

6. Нижня порожниста вена: утворення (корені), топографія, класифікація приток.

7. Ворітна печінкова вена: утворення (корені), притоки, ділянки збору венозної крові; топографія.

8. Лімфатична система: загальна характеристика, функції. Роботи Київської анатомічної школи: Ф.А. Стефаніс, М.С. Спіров, О.А. Сушко, О.І. Свиридов, Л.С. Беспалова, Л.В. Чернишенко.

9. Автономна частина периферійної нервової системи (вегетативна нервова система): частини, функції, об'єкти іннервації.

Судини і нерви верхніх та нижніх кінцівок

1. Артерії та вени верхньої кінцівки: назвати, особливості топографії та розподілу, визначити ділянки кровопостачання.

2. Артерії та вени нижньої кінцівки: назвати, визначити особливості топографії та розподілу, ділянки кровопостачання.

3. Загальні принципи будови соматичних нервових сплетень.

ФАРМАКОЛОГІЯ

1. Рецепт, його структура та значення.
2. Правила виписування твердих лікарських форм (порошків, таблеток, драже, капсул).
3. Правила виписування м'яких лікарських форм (свічок, мазей, паст, лініментів).
4. Правила виписування рідких лікарських форм (настоюнок, екстрактів, новогаленових препаратів, відварів, настоїв, мікстур, розчинів, лікарських форм для ін'єкцій).
5. Визначення фармакології як науки, її місце серед медичних та фармацевтичних наук. Значення фармакологічних знань для практичної діяльності фармацевта.
6. Фармакокінетика, її етапи.
7. Шляхи введення лікарських засобів в організм, їх порівняльна характеристика.
8. Фармакодинаміка, механізм дії ліків.
9. Види дії лікарських засобів.
10. Негативні види дії ліків, їх причини.
11. Комбінована дія ліків (синергізм, антагонізм).
12. Ендогенні фактори, що впливають на дію ліків. Їх характеристика.
13. Екзогенні фактори, що впливають на дію ліків. Їх характеристика.
14. Класифікація засобів, що впливають на ПНС.
15. Класифікація засобів, що діють на аферентні нерви.
16. Місцевоанестезуючі засоби. Порівняльна характеристика, застосування при різних видах анестезії.
17. В'язучі, обволікальні та адсорбівні лікарські засоби. Механізм дії. Застосування.
18. Подразнювальні засоби. Фармакодинаміка, застосування.
19. Класифікація засобів, що діють на еферентні нерви.
20. Класифікація засобів, які діють у ділянці холінергічних синапсів.
21. М-холіноміметичні засоби. Механізм дії, фармакодинаміка, застосування, побічні дії.
22. Н-холіноміметики. Особливості дії. Застосування. Токсична дія нікотину. Шкідливість куріння. Засоби, які застосовуються для відвикання.
23. Антихолінестеразні засоби. Механізм дії. Фармакодинаміка. Застосування. Побічні дії.
24. Отруєння ФОС, невідкладна допомога при отруєнні.
25. М-холіноблокуючі засоби. Порівняльна характеристика засобів. Гостре отруєння атропіном. Невідкладна допомога.
26. Гангліоблокатори. Фармакодинаміка, застосування, побічні дії.
27. Міорелаксанти. Механізм дії, фармакодинаміка, застосування.
28. Класифікація засобів, які діють у ділянці адренергічних синапсів.
29. Альфа-адреноміметики. Механізм дії, фармакодинаміка, застосування, побічні дії, порівняльна характеристика засобів.
30. β -адреноміметики. Механізм дії, фармакодинаміка, застосування, побічні дії, порівняльна характеристика засобів.

31. α , β -адреноміметики. Механізм дії, фармакодинаміка, застосування, побічні дії, порівняльна характеристика засобів.
32. α -адреноблокатори. Механізм дії, фармакодинаміка, застосування, побічні дії, порівняльна характеристика засобів.
33. β -адреноблокатори. Механізм дії, фармакодинаміка, застосування, побічні дії, порівняльна характеристика засобів.
34. Механізм дії, фармакодинаміка, застосування, побічні дії симпатолітиків.
35. Класифікація засобів, що діють на ЦНС.
36. Засоби для інгаляційного наркозу. Їх фармакологічна характеристика.
37. Засоби для неінгаляційного наркозу. Їх фармакологічна характеристика.
38. Спирт етиловий. Місцева та резорбтивна дія. Застосування в медичній та фармацевтичній практиці.
39. Гостре отруєння спиртом етиловим. Невідкладна допомога. Хронічне отруєння (алкоголізм). Лікування.
40. Снодійні засоби. Їх фармакологічна характеристика.
41. Порівняльна характеристика засобів для лікування епілепсії.
42. Порівняльна характеристика протипаркінсонічних засобів.
43. Наркотичні анальгетики. Механізм дії, порівняльна характеристика препаратів, побічні дії. Отруєння морфіном, невідкладна допомога при гострому отруєнні.
44. Порівняльна характеристика нестероїдних призапальних засобів, побічні дії.
45. Класифікація психотропних засобів.
46. Седативні засоби. Фармакодинаміка, застосування, побічні дії бромідів.
47. Транквілізатори. Їх фармакологічна характеристика.
48. Нейролептики. Фармакодинаміка, застосування, побічні дії.
49. Фармакологічна характеристика антидепресантів.
50. Механізм дії, фармакодинаміка, застосування, побічні дії ноотропних засобів.
51. Порівняльна характеристика психостимуляторів.
52. Фармакодинаміка, застосування загальнотонізуючих засобів.
53. Фармакологічна характеристика аналептиків.
54. Класифікація протикашльових та відхаркувальних засобів.
55. Порівняльна характеристика протикашльових засобів.
56. Порівняльна характеристика відхаркувальних засобів.
57. Засоби для лікування бронхіальної астми.
58. Загальна характеристика серцевих глікозидів. Класифікація. Особливості дії. Застосування при гострій серцевій недостатності.
59. Гостре отруєння серцевими глікозидами. Невідкладна допомога.
60. Порівняльна характеристика антиаритмічних засобів.
61. Фармакологічна характеристика антиангінальних засобів.
62. Класифікація гіпотензивних засобів.
63. Порівняльна характеристика засобів для лікування атеросклерозу.
64. Засоби, що застосовуються при інфаркті міокарда.
65. Порівняльна характеристика засобів, що покращують мозковий кровообіг.
66. Класифікація сечогінних засобів за механізмом дії.
67. Застосування інгібіторів АПФ та сечогінних засобів у лікуванні гіпертонічної

хвороби.

68. Засоби, які гальмують утворення конкрементів та полегшують їх виділення з сечею. Застосування їх у лікуванні подагри та сечокам'яної хвороби.

69. Класифікація маткових лікарських засобів.

70. Порівняльна характеристика маткових засобів.

71. Засоби для лікування гіпохромних та гіперхромних анемій, їх фармакодинаміка та побічні дії.

72. Фармакологічна характеристика засобів, що зменшують зсідання крові, фібриноліз та агрегацію тромбоцитів.

73. Порівняльна характеристика коагулянтів та антифібринолітичних засобів.

74. Засоби, що впливають на апетит, механізм дії, фармакодинаміка, застосування, побічні дії.

75. Засоби, що призначаються при недостатній секреції залоз шлунка. Порівняльна характеристика ферментних препаратів.

76. Засоби, що застосовуються при надмірній секреції залоз шлунка. Класифікація, порівняльна характеристика окремих препаратів.

77. Блювотні та протиблювотні засоби, їх застосування.

78. Засоби для лікування гострого та хронічного панкреатиту. Їх фармакодинаміка та побічні дії.

79. Фармакологічна характеристика гепатотропних засобів.

80. Класифікація проносних засобів.

81. Порівняльна характеристика проносних засобів.

82. Препарати гормонів передньої та задньої долей гіпофіза, їх фармакодинаміка, застосування та побічні дії.

83. Фармакологічна характеристика засобів для корекції функції щитоподібної залози.

84. Гіпоглікемічні засоби та їх застосування при різних формах тяжкості цукрового діабету.

85. Порівняльна характеристика препаратів глюкокортикостероїдів для перорального та парентерального застосування.

86. Порівняльна характеристика препаратів глюкокортикостероїдів для зовнішнього застосування.

87. Дезоксикортикостерону ацетат. Дія на водно-мінеральний обмін. Застосування, побічні дії.

88. Порівняльна характеристика препаратів чоловічих статевих гормонів.

89. Анаболічні стероїдні препарати, фармакодинаміка, застосування, побічні дії.

90. Препарати естрогенів та гестагенів, фармакодинаміка, застосування, побічні дії.

91. Пероральні гормональні контрацептивні засоби. Характер дії. Застосування.

92. Порівняльна характеристика препаратів водорозчинних вітамінів.

93. Порівняльна характеристика препаратів жиророзчинних вітамінів та вітаміноподібних засобів.

94. Класифікація протиалергічних засобів. Порівняльна характеристика антигістамінних засобів.

95. Біогенні стимулятори та ферментні препарати, їх фармакодинаміка та

застосування.

96. Імуностимулятори. Імунодепресанти. Особливості дії. Застосування.

97. Плазмозамінні рідини та засоби для парентерального харчування.

Фармакодинаміка, застосування.

98. Класифікація антисептичних та дезінфекційних засобів.

99. Відмінність між антисептичними та дезінфекційними засобами. Порівняльна характеристика засобів, що містять йод, окисників, солей важких металів. Гостре отруєння солями ртуті, невідкладна допомога.

100. Порівняльна характеристика барвників, похідних нітрофурану, альдегідів з групи антисептичних та дезінфекційних засобів.

101. Класифікація хіміотерапевтичних засобів. Принципи хіміотерапії.

102. Фармакологічна характеристика похідних нітрофурану, 8-оксихіноліну, 4-хінолону, нафтиридину, фторхінолонів.

103. Класифікація сульфаніламідних засобів, спектр протимікробної дії, принципи дозування, застосування та побічні дії.

104. Класифікація антибіотиків за хімічною структурою, спектром дії та за механізмом дії. Принципи раціонального призначення антибіотиків.

105. Класифікація, фармакологічна характеристика β -лактамних антибіотиків.

106. Фармакологічна характеристика тетрациклінів, макролідів та хлорамфеніколів.

107. Класифікація та фармакологічна характеристика протитуберкульозних препаратів. Застосування антибіотиків з групи аміноглікозидів у лікуванні туберкульозу.

108. Протисифілітичні засоби. Класифікація, фармакодинаміка окремих препаратів та їх побічні дії.

109. Фармакологічна характеристика засобів для лікування амебіазу, лямбліозу, трихомонозу та лейшманіозу.

110. Протималярійні препарати. Їх застосування для лікування малярії та профілактики.

111. Класифікація, механізми дії антигельмінтних засобів. Особливості застосування при різних формах гельмінтозів.

112. Протимікозні засоби. Загальна характеристика. Класифікація, застосування при різних видах мікозів.

113. Фармакологічна характеристика протівірусних засобів.

114. Класифікація засобів для лікування онкологічних захворювань, фармакодинаміка, побічні дії.

115. Діагностичні засоби. Їх застосування.

116. Радіопротектори та засоби, що сприяють виведенню радіонуклідів. Механізм дії, застосування.

117. Ускладнення фармакотерапії. Причини їх виникнення. Профілактика ускладнень.

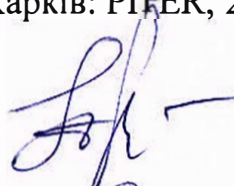
118. Загальні принципи невідкладної терапії при гострих отруєннях. Антидотна терапія.

Рекомендована література

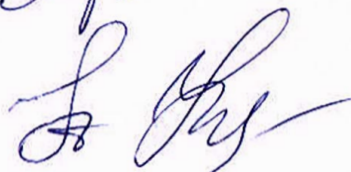
1. Свиридов О.І. «Анатомія людини»- Київ: Вища школа, 2000 р., 399 с.
2. Неттер Ф. Атлас анатомії людини. - Львів: Видавничий дім Наутітус, 2004. - 592с.
3. Анатомія людини : підручник : у 3-х т. Т.2-й підручник / А.С. Головацький, В.Г.Черкасов, М.Р. Сапін та [ін.] – Вид. 3-тє, доопрацьоване – Вінниця : Нова книга, 2015. –456 с.
4. Анатомія людини / [Ковешніков В.Г., Бобрик І.І., Головацький А.С. та ін.]; за ред. В.Г. Ковешнікова – Луганськ: Віртуальна реальність, 2008. – Т.3.– 400.
5. Sobotta. Атлас анатомії людини. У двох томах. Переробка та редакція українського видання: В. Г. Черкасов., пер. О. І. Ковальчука. - Київ : Український медичний вісник, 2009.
6. Черкасов В.Г., Бобрик І.І., Гумінський Ю.Й., Ковальчук О.І. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) Вінниця: Нова Книга, 2010. – 392 с. (навчальний посібник)
7. Шапаренко П.П., Смольський Л.П. Анатомія людини. В 2 т. — К.: Здоров'я, 2003. — 744 с.
8. Сидоренко П.І. та ін. Анатомія та фізіологія людини: підручник. — 3-тє вид., випр. - К.: Медицина, 2011. —248 с.
9. «Анатомия человека» Привес М.Г., Лысенков Н.К., Бушкович В.И., М.: «Учебная литература», 1985 г.
- 10.Тоні Сміт. Людина. Навчальний атлас з анатомії та фізіології. — Львів, 2000. — 240 с.
- 11.Фармакологія: Підручник для мед. ВНЗ І—ІІІ рів. акред. — 6-те вид., перероб. і доп. Допущено МОЗ / Нековаль І.В., Казанюк Т.В. — К., 2014. — 528 с.
- 12.Скаун М. П., Посохова К. А. Основи фармакології з рецептурою. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. - 508 с
- 13.Практикум з фармакології з медичною рецептурою в модулях: Навч. посіб. для мед. ВНЗ І—ІІ рів. акред. Допущено МОЗ / Педченко Е.П. — К., 2007. — 360 с.
- 14.Чекман І. С. Фармакологія: Підручник /І.С. Чекман, Н.О. Горчакова, В.А. Туманова та ін. За ред. І.С. Чекмана – К.: Вища школа, 2001. – 598 с.
- 15.Фармакологія: Підручник (За ред. І. С.Чекмана) - Вінниця: Нова книга, 2011. – 784 с.
- 16.Дроговоз С. М. Фармакологія на допомогу лікарю, провізору та студенту: Підручник- довідник. - Харків: Видавничий центр „ХАІ”, 2008. - 480 с.
- 17.Державна Фармакопея України/ Державне підприємство «Науково-експертний фармакопейний центр». – 1-е вид. – Харків: PIPER, 2001. – 556 с.

**Голова фахової атестаційної комісії
з анатомії людини**

**Голова фахової атестаційної комісії
з фармакології**

Н.В. Ковальчук

Н.О. Юсько